

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 19Csp/138/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123210794
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8123210794.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobcu: Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava - Ružinov, IČO: 31320155, zastúpený: Advokátska kancelária Gallo, s.r.o., so sídlom Jilemnického 30, 036 01 Martin, IČO: 36715352, proti žalovanému: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., o zaplatenie 165,17 Eur s prísil, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 165,17 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 165,17 Eur od 28.5.2021 do zaplatenia, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou zo dňa 27.11.2023 sa domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 165,17 Eur a úrokov z omeškania vo výške 5% ročne od 28.5.2021 do zaplatenia. Nárok odôvodnil tým, že so žalovaným uzatvoril 21.2.2020 zmluvu o pôžičke vo výške 199 Eur na kúpu konkrétneho tovaru uvedeného v zmluve. Žalovaný sa zaviazal poskytnutú pôžičku splatiť 23 mesačnými splátkami po 10 Eur až do celkovej sumy pôžičky 230 Eur. Doposiaľ však zaplatil len 60 Eur. Žalobca ho preto predžalobnou upomienkou zo dňa 7.3.2021 vyzval na úhradu dlžných splátok a zároveň ho upozornil, že v opačnom prípade bude oprávnený úver zosplatiť. K úhrade dlžných splátok nedošlo, preto žalobca úver zosplatil ku dňu 6.5.2021, čo žalovanému oznámil listom zo dňa 22.5.2021. Žalovanú sumu vyčíslil ako rozdiel istiny úveru 225,17 Eur a úhrad žalovaného 60 Eur.

2. Žalovanému bola doručená žaloba na vyjadrenie dňa 8.1.2024, doposiaľ sa však k žalobe písomne nevyjadril.

3. V danom prípade sa jedná o spotrebiteľský spor podľa § 290 CSP. V zmysle citovaného ustanovenia spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

4. V spotrebiteľskom spore nie je potrebné nariadiť pojednávanie, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000 Eur (§ 297 písm. b/ CSP).

5. Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

6. V danom prípade žalovaný nespochybnil skutkové tvrdenia uvedené v žalobe, to znamená, že platí fikcia o ich nespornosti a nakoľko aj hodnota sporu neprevyšuje 1.000 Eur a je splnená aj podmienka jednoduchého právneho posúdenia veci, súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 297 písm. b/ CSP).

7. Súd vykonal dokazovanie písomným vyjadrením žalobcu, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa 21.2.2020, prehľadom splátok a úhrad, predžalobnou upomienkou zo dňa 7.3.2021 s doručenkou, oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 22.5.2021, reportom sociálnej poisťovne, výpisom z registra klientskych informácií a zistil tento skutkový stav:

8. Dňa 21.2.2020 bola uzavretá písomná formulárová zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 0029810759 medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom. V jej úvodnej časti sú údaje o žalovanom, z ktorých vyplýva, že je slobodný, nemá žiadnu výživovaciú povinnosť, býva u rodičov, je zamestnaný u konkrétneho zamestnávateľa na dobu neurčitú s priemerným mesačným čistým zárobkom za posledné 3 mesiace po 600 Eur.

9. Konkrétne zmluvné podmienky sú uvedené v bode III. zmluvy označenej ako „predmet financovania úveru“ a to nasledovne: druh úveru – viazaný spotrebiteľský úver na kúpu mobilného telefónu za kúpnu cenu 199 Eur s nulovou akontáciou; úver 199 Eur; fixná ročná úroková sadzba 16,50%, v tej istej hodnote je uvedené aj RPMN; počet splátok 23; splátka 10 Eur; celková čiastka na zaplatenie 230 Eur; celkové náklady spotrebiteľa 31 Eur; prvá splátka splatná 20.3.2020 a všetky ďalšie vždy k 20. dňu v mesiaci a ako doba trvania zmluvy je uvedených 23 mesiacov alebo do splatenia všetkých záväzkov klienta podľa zmluvy.

10. V časti IV. je uvedený sprostredkovateľ ako predajca vrátane zákaznickeho servisu určeného aj na vybavovanie reklamácií.

11. V časti X. bode 10.2 si účastníci zmluvy dohodli vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru v prípade, ak je klient v omeškaní s úhradou jednej splátky alebo čiastočného plnenia jednej splátky počas obdobia dlhšieho ako 3 mesiace a to za podmienok uvedených v § 53 ods. 9 a § 665 Občianskeho zákonníka.

12. Podľa prehľadu splátok a úhrad žalovaný zaplatil do zosplatenia úveru 60 Eur, poslednú platbu poukázal 21.8.2020 a keďže prvá splátka bola splatná 20.3.2020 znamená to, že uhradil splátky splatné do 20.8.2020 a prvýkrát sa dostal do omeškania so splátkou splatnou 20.9.2020.

13. Predžalobnou upomienkou zo dňa 7.3.2021 žalobca vyzval žalovaného na úhradu nedoplatku na splátkach vo výške 60 Eur s tým, že ak do 5.5.2021 nedôjde k úhrade tejto sumy, veriteľ bude oprávnený úver zosplatiť. Tento list bol žalovanému doručený 15.3.2021. Dlžné splátky však žalovaný neuhradil, preto žalobca úver predčasne zosplatiť ku dňu 6.5.2021 a túto skutočnosť oznámil žalovanému obyčajnou listovou zásielkou písomne dňa 22.5.2021.

14. Súd vyzval žalobcu na preukázanie splnenia jeho povinností upravenej v § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., predovšetkým ohľadom preverenia príjmu a výdavkov žalovaného v príslušnej databáze alebo registri a tiež na preukázanie splnenia jeho povinností uvedených v § 7 ods. 19-42 citovaného zákona. Žalobca v odpovedi uviedol, že vychádzal, z čistého mesačného príjmu žalovaného, ktorý overil dopytom v sociálnej poisťovni. Zároveň predložil jej report, z ktorého vyplýva, že za posledné 3 mesiace mal žalovaný priemerný vymeriavací základ aspoň 980 Eur. Doložil aj výpis z registra klientskych informácií SRBI, podľa ktorého žalovaný splácal ďalšie 3 úvery s úhrnnou zostatkovou hodnotou 5.696 Eur a s úhrnnou mesačnou splátkou 144 Eur. Žalobca preto z príjmu žalovaného 600 Eur odpočítal jeho životné minimum 210,20 Eur, ako aj splátky na iné úvery 144 Eur, takže jeho disponibilný príjem predstavoval 245,80 Eur. Splátka úveru činila len 10 Eur a preto podľa žalobcu posúdenie schopnosti žalovaného splácať úver bolo vykonané v súlade s opatrením NBS č. 10/2017.

15. Právny vzťah medzi stranami je potrebné posúdiť predovšetkým podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom od 1.1.2020 do 31.12.2021.

16. Podľa § 1 ods. 2 citovaného zákona spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru,

odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa;1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu,1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

17. Podľa § 2 písm. a/ citovaného zákona na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania.

18. Podľa § 2 písm. b/ citovaného zákona na účely tohto zákona sa rozumie veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

19. Podľa § 2 písm. d/ citovaného zákona na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

20. Podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

21. Podľa § 7 ods. 2 citovaného zákona spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

22. Podľa § 7 ods. 4 citovaného zákona veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní s vynaložením odbornej starostlivosti na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver získavať a účelne využívať údaje o spotrebiteľských úveroch a úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu tak, aby boli splnené podmienky podľa odsekov 16 a 17.

23. Podľa § 7 ods. 16 písm. b/ citovaného zákona veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

a)
spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a

b)
s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

24. Podľa § 7 ods. 17 citovaného zákona vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

a)
poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,

b)
posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky,17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na

údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veritelia, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

25. Podľa § 7 ods. 19 citovaného zákona veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní určiť, dodržiavať a pravidelne prehodnocovať limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

26. Podľa § 7 ods. 20 citovaného zákona na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, 17ta)
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

27. Podľa § 7 ods. 23 citovaného zákona veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky môžu poskytnúť spotrebiteľský úver spotrebiteľovi, len ak spotrebiteľ spĺňa limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

28. Podľa § 7 ods. 41 citovaného zákona opatrením, ktoré vydá Národná banka Slovenska, sa ustanoví

- a) metodika na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a ich minimálna výška, výška a spôsob určenia limitov pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, výška a spôsob zohľadnenia možného nárastu úrokových sadzieb a čo sa rozumie výrazným prevyšovaním súčtu zostávajúcich výšok refinancovaných úverov alebo navýšených úverov podľa odsekov 24 a 31,
- b) požiadavky na zisťovanie informácií a predkladanie dokladov o príjmoch a nákladoch spotrebiteľa a na overovanie údajov o príjmoch a nákladoch spotrebiteľa,
- c) limit pre lehotu splatnosti spotrebiteľského úveru a výška tohto limitu,
- d) podrobnosti o podmienkach na postupné splácanie spotrebiteľského úveru,
- e) limit na podiel spotrebiteľských úverov poskytnutých prostredníctvom samostatných finančných agentov podľa osobitného predpisu⁹⁾ voči celkovému objemu poskytnutých spotrebiteľských úverov a výška tohto limitu,
- f) limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu a metodika na výpočet tohto podielu.

29. Podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí byť v záhlaví zreteľne označená názvom zmluvy, ktorý obsahuje slová „spotrebiteľský úver“ v príslušnom gramatickom tvare.

30. Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸⁾ musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b)

obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c)

meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa; ak spotrebiteľ nemá pridelené rodné číslo, uvedie sa dátum narodenia,

d)

dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

e)

celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

f)

opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

g)

úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

h)

ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

i)

výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

j)

právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

k)

súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,

l)

prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

m)

úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

n)

upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,

o)

veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

p)

výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,

q)

informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,

r)

právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,

s)

spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

t)

informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

u)

právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

v)

názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23.

31. Podľa § 11 ods. 1 citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a)

zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,

b)

zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) až i), l) a p),

c)

zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) a § 10 ods. 1 písm.

b) a c) alebo

d)

v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,

e)

veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa¹⁾ a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu, 18b)

f)

veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,

g)

ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov.

32. Podľa § 11 ods. 2 citovaného zákona, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

33. Súd skúmal, či nenastala fikcia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa § 11 ods. 1, 2 citovaného zákona a keďže ide o zákonnú fikciu, tá nastáva zo zákona z dôvodov uvedených v citovanom zákonom ustanovení, teda bez ohľadu na to, či spotrebiteľ ju namieta a súd je povinný sa ňou zaoberať ex offo. Súd pritom nezistil žiadny z dôvodov uvedených v § 11 ods. 1, keďže zmluva má písomnú formu, obsahuje všetky povinné náležitosti, ktoré sú vymenované v § 11 ods. 1 písm. b/, je v nej uvedená správna výška RPMN, úver bol poskytnutý bezhotovostne, v zmluve sú uvedené všetky plnenia spotrebiteľa a RPMN neprekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty, ktorá predstavovala dvojnásobok priemernej hodnoty RPMN.

34. Súd sa následne zaoberal tým, či žalobca splnil svoju povinnosť konať s odbornou starostlivosťou pri poskytovaní úveru žalovanému vyplývajúcej z § 7 ods. 1, 19 až 42 zákona č. 129/2010 Z.z. a s poukazom na § 11 ods. 2 vetu druhú až štvrtú citovaného zákona. V tejto súvislosti je potrebné aplikovať aj

opatrenie NBS č. 10/2017 v znení opatrenia č. 6/2018. Tie vydala NBS s poukazom na § 7 ods. 41 písm. a/ až s/ zákona č. 129/2010 Z.z. Spomínané opatrenie uvádza limity pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver v § 2 ods. 2 (hodnota 1) a pre ukazovateľ podielu výšky celkovej zadlženosti k príjmu v § 6a ods. 2 (hodnota 8). Zároveň toto opatrenie stanovuje metodiku výpočtu oboch ukazovateľov.

35. Podľa § 2 ods. 1 opatrenia NBS č. 10/2017 ukazovateľ schopnosti splácať sa vypočíta ako podiel výdavkov na peňažné záväzky spotrebiteľa podľa odseku 3 a celkovej výšky čistých príjmov spotrebiteľa podľa odseku 4 zníženej o celkovú výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa odseku 5. Všetky položky výpočtu ukazovateľa schopnosti splácať sa prepočítavajú na obdobie jedného mesiaca.

36. Podľa § 2 ods. 2 citovaného opatrenia limit ukazovateľa schopnosti splácať vypočítaného podľa odseku 1 nemôže prekročiť hodnotu 1.

37. Podľa § 2 ods. 3 citovaného opatrenia výdavky na peňažné záväzky spotrebiteľa sa na účely odseku 1 určujú ako súčet a) výšky splátky poskytovaného spotrebiteľského úveru podľa § 7 ods. 20 písm. c) zákona pri zohľadnení odsekov 12 a 13 a § 4 a sumy peňažných záväzkov znižujúcich príjem spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. d) zákona pri zohľadnení odsekov 14 až 21.

38. Podľa § 2 ods. 4 citovaného opatrenia celková výška čistých príjmov spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. a) zákona sa vypočíta ako aritmetický priemer čistých skutočných príjmov spotrebiteľa spravidla za obdobie bezprostredne predchádzajúcich troch kalendárnych mesiacov pred posúdením schopnosti splácať.

39. Podľa § 2 ods. 5 citovaného opatrenia výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) zákona sa na účely odseku 1 určuje najmenej vo výške sumy životného minima²) spotrebiteľa, životného minima na osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť³) a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkov na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu. Celkovou výškou nákladov sa rozumie výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa prvej vety zvýšená o 20 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu, ak odseky 8 a 9 neustanovujú inak; ak rozhodnutím súdu nie je určené výživné, vo výške najmenej 30 % životného minima na túto osobu.

40. Podľa § 2 ods. 6 citovaného opatrenia zvýšenie výšky nákladov podľa odseku 5 druhej vety sa nevykoná, ak hodnota pomeru celkovej zadlženosti spotrebiteľa vrátane poskytovaného spotrebiteľského úveru k čistému ročnému príjmu spotrebiteľa, určenému ako 12-násobok celkovej výšky čistých príjmov spotrebiteľa podľa odseku 4, nepresiahne hodnotu 1. Celkovou zadlženosťou spotrebiteľa sa na účely tohto odseku a odseku 7 rozumie celkový súčet zostatkových hodnôt existujúcich úverov spotrebiteľa overených v elektronickom registri údajov o úveroch a vypočíta sa ako súčet zostatkových hodnôt úverov na bývanie, spotrebiteľských úverov, aktuálnej zostatkovej hodnoty spotrebiteľských úverov poskytnutých vo forme vyčerpaného povoleného prečerpania a vo forme vyčerpaných úverových rámcov kreditných kariet a sumy zodpovedajúcej 20 % zo schválených nevyčerpaných povolených prečerpaní a zo schválených nevyčerpaných úverových rámcov kreditných kariet spotrebiteľa.

41. Podľa § 6a ods. 1 citovaného opatrenia podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu sa vypočíta ako podiel celkovej zadlženosti spotrebiteľa podľa odseku 6 k 12-násobku celkovej výšky čistých príjmov spotrebiteľa podľa § 2 ods. 4.

42. Podľa § 6a ods. 2 citovaného opatrenia limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu nemôže prekročiť hodnotu 8, ak v odseku 3 nie je ustanovené inak.

43. Podľa § 6a ods. 6 citovaného opatrenia celkovou zadlženosťou spotrebiteľa sa na účely tohto paragrafu rozumie súčet výšky novoposkytovaného spotrebiteľského úveru a zostatkových hodnôt existujúcich spotrebiteľských úverov a úverov na bývanie spotrebiteľa overených v registri údajov o spotrebiteľských úveroch podľa § 7 ods. 17 zákona a v registri údajov o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu^{11b}) a vypočíta sa ako súčet zostatkových hodnôt úverov na bývanie, spotrebiteľských úverov, aktuálnej zostatkovej hodnoty spotrebiteľských úverov poskytnutých vo forme vyčerpaného povoleného prečerpania a vo forme vyčerpaných úverových rámcov kreditných kariet a sumy zodpovedajúcej 20 % zo schválených nevyčerpaných povolených prečerpaní a zo schválených nevyčerpaných úverových rámcov kreditných kariet spotrebiteľa. Pri poskytovaní spotrebiteľského úveru vo forme povoleného prečerpania alebo vo forme úverového rámca kreditnej karty sa výška tohto úveru započítava vo výške zodpovedajúcej 20 % zo schváleného povoleného prečerpania alebo vo výške zodpovedajúcej 20 % zo schváleného úverového rámca kreditnej karty. Výška celkovej zadlženosti spotrebiteľa sa môže znížiť o zostávajúcu hodnotu existujúcich úverov alebo ich častí, ktorá bude pri čerpaní poskytovaného spotrebiteľského úveru vyplatená, ak je čerpanie poskytovaného úveru podmienené vyplatením tejto zostávajúcej hodnoty existujúcich úverov alebo ich častí.

44. Priemerný čistý príjem žalovaného za posledné tri mesiace činil 600 Eur mesačne. Životné minimum u žalovaného predstavoval 210,20 Eur. Od čistého mesačného príjmu sa odpočítava celková výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb podľa § 2 ods. 5 citovaného opatrenia. Tie predstavujú spomínané životné minimum žalovaného, keďže nemal nezaopatrené deti. Či do týchto životných nákladov je potrebné pripočítať aj 40% rozdielu medzi čistým príjmom žalovaného a jeho životným minimom je potrebné zistiť v súlade s § 2 ods. 6 opatrenia. Jedná sa o pomer celkovej zadlženosti žalovaného – v tomto prípade zostatok predchádzajúcich úverov 5.696 Eur a predmetný úver 199 Eur, čo v súčte činí 5.895 Eur a dvanásť násobku jeho ročného príjmu, teda 7.200 Eur (12 x 600). Uvedený podiel 5895:7200 predstavuje len 0,818. Keďže je nižší ako hodnota 1 s poukazom na § 2 ods. 6 opatrenia sa zvýšenie nákladov o 40% rozdielu nevykoná.

45. Ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa – žalovaného splácať úver podľa § 2 ods. 1 opatrenia sa vypočíta ako podiel na peňažných záväzkoch spotrebiteľa podľa ods. 3, ktoré v tomto prípade predstavujú 154 Eur (mesačná splátka z tohto úveru 10 Eur a 144 Eur z predchádzajúcich úverov) a celkovej výšky čistého príjmu žalovaného zníženého o celkovú výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb, v tomto prípade 389,8 Eur (600 – 210,20). Podiel týchto hodnôt 154:389,8 je len 0,39, čo je výrazne menej ako stanovený limit pre tento ukazovateľ – hodnota 1 podľa § 2 ods. 2 opatrenia.

46. Druhým skúmaným limitom je podiel výšky celkovej zadlženosti spotrebiteľa k príjmu, ktorý sa počíta ako podiel celkovej zadlženosti podľa § 2 ods. 6 k 12 násobku čistého príjmu spotrebiteľa. Ten predstavuje len 0,818 (podľa výpočtu v predchádzajúcom odseku) opäť je teda tento ukazovateľ hlboko pod limit 8, ktorý je stanovený v § 6a ods. 2 opatrenia.

47. Preukázané bolo aj to, čo je uvedené v § 11 ods. 2 vete tretej zákona č. 129/2010 Z.z. teda, že žalobca zistil rodinný stav a príjmy žalovaného a tiež jeho výdavky v súvislosti s jeho úverovou záťažnosťou a zároveň ich aj preveril. Súd upozorňuje, že keďže niektoré sudy vyslovili názor o zisťovaní komplexných pravidelných výdavkov spotrebiteľa ako sú aj náklady na bývanie, či dokonca na stravu, táto povinnosť zo zákona nevyplýva vzhľadom na úpravu v § 7 ods. 19 až 42 zákona č. 129/2010 Z.z. a vyššie uvedené opatrenie NBS, keďže tieto náklady sú zohľadnené vo výške životného minima, ktoré sa odpočítava z príjmu spotrebiteľa. Súd preto dospel k záveru, že žalobca svoju zákonnú povinnosť postupovať s odbornou starostlivosťou pri poskytovaní úveru žalovanému si splnil a teda nenastala fikcia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v zmysle § 11 ods. 2 vety druhej citovaného zákona a zároveň žalobca bol oprávnený úver zosplatiť s poukazom na § 11 ods. 2 vetu prvú citovaného zákona.

48. Následne sa súd zaoberal tým, či žalobca platne vyhlásil predčasnú splatnosť úveru, ktoré právo mu vyplýva zo zmluvy. Súd tento jednostranný právny úkon žalobcu posudzoval podľa § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

49. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

50. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

51. Žalovaný ku dňu zosplatnenia úveru nemal zaplatené splátky od 20.9.2020. K 6.5.2021, teda bol v omeškaní so splátkami viac ako 3 mesiace. Splnená bola aj zákonná podmienka upozornenia žalovaného na využitie práva na zosplatnenie úveru v lehote nie kratšej ako 15 dní a to listom z 7.3.2021, ktorý bol doručený žalovanému 15.3.2021. Právny úkon žalobcu o predčasnom zosplatnení úveru bol teda urobený v súlade s § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, keďže účastníci zmluvy si možnosť zosplatnenia úveru zo strany žalobcu dohodli v zmluve o spotrebiteľskom úvere a preto ho súd vyhodnotil ako platný.

52. Súd ex offio s poukazom na § 54a Občianskeho zákonníka sa zaoberal aj tým, či pohľadávka nie je premlčaná a to s poukazom na § 101 a § 103 Občianskeho zákonníka.

53. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

54. Podľa § 103 Občianskeho zákonníka ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

55. Podľa aktuálnej rozhodovacej praxe súdov vyplývajúcej z mnohých rozhodnutí Najvyššieho súdu SR (napr. 7Cdo/268/2020 zo dňa 29.11.2022, 5Cdo/224/2021 zo dňa 30.11.2022, 2Cdo/60/2020 z 30.1.2023, 4Cdo/23/2022 zo dňa 26.1.2023) trojročná premlčacia lehota pri zosplatnení úveru začína až po uplynutí troch mesiacov od splatnosti splátky, pre nezaplatenie ktorej došlo k zosplatneniu úveru. Preto aj keby súd počítal premlčaciu lehotu od prvej omeškanej splátky, teda od splátky splatnej 20.9.2020, trojročná premlčacia doba začala plynúť až od 21.12.2020 a uplynula 21.12.2023. Keďže žaloba bola podaná ešte 27.11.2023, pohľadávka ani čiastočne premlčaná nie je.

56. Súd preto s poukazom na vyššie uvedené dôvody považoval za opodstatnené žalobe v celom rozsahu vyhovieť. Vychádzajúc z prehľadu splátok a úhrad žalobca vyčíslil sumu, ktorú žalovaný mal zaplatiť z predmetného úveru na 225,17 Eur a po odpočítaní jeho úhrad vo výške 60 Eur dlh žalovaného predstavuje 165,17 Eur.

57. Žalobcovi vznikol tiež nárok na úroky z omeškania s poukazom na § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

58. Podľa § 517 ods. 1 vety prvej Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

59. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

60. Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platnej k 1. dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

61. Žalobca v žalobe vychádzal z fikcie, že list o zosplatnení úveru bol žalovanému doručený 5.deň po jeho odoslaní t.j. 27.5.2021, čo žalovaný nespochybnil, preto platí zákonná fikcia o nespornosti tohto skutkového tvrdenia žalobcu s poukazom na § 151 ods. 1 CSP. Súd preto priznal žalobcovi aj úroky z omeškania odo dňa 28.5.2021 v súlade so žalobou tak ako je uvedené vo výroku rozsudku.

62. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol v spore v celom rozsahu úspešný a preto súd mu priznal nárok na plnú náhradu trov konania

voči neúspešnému žalovanému, nakoľko nezistil žiadny dôvod pre aplikáciu § 257 CSP, ktorý možno použiť len výnimočne.

63. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.